

Skolens vigtigste udfordring

Lotte Hedegaard-Sørensen:
Inkluderende specialpædagogik
Akademisk forlag 2013
164 sider, 249 kr.

Anmeldt af
Heidi Lykke
Nissen, lektor
ved Pædagog-
uddannelsen,
UCC

Det er tredje gang i denne uge han kommer forslået hjem. Så læreren egentlig hvad der skete? Efter forleden hvor de to special-elever havde holdt hans hoved roterende nede i asfalten, kontaktede forældrene så skolen igen. Skolelederen sagde da også afvæbnende "at til næste år skal lærerne da på kursus i Inklusion".

Oplevelsen er desværre hverken fiktiv eller fantastisk. Den er en hverdagsberetning fra en skole i Københavns omegn. På alle mulige måder, velkommes både praktiske som teoretiske bud på hvordan skoler, skolelærere, børn og forældre kan støtte op om de politiske intentioner i begrebet Inklusion. Lotte Hedegaard-Sørensens forskning kan bruges proaktivt til at påvise, at 'Inklusion' ikke uden videre lade sig gøre. PPR bruger mere end 75 % af deres tid på individuelle problemer (s. 152) og hvordan kan et helt skolesystem så transformeres til at formå intentionerne i den såkaldte 'inklusion'. For 'inklusion' er at fælles skabe betingelser så alle kan deltage proaktivt ud fra forskellige ståsteder. Det må simpelthen være tidens vigtigste spørgsmål at undersøge hvordan dette lykkedes. Opmærksomheden må rettes mod de intentioner 'inklusionsbølgen' på godt og ondt bringer med sig. Ellers viser det indledende eksempel at virkelige børn med mod, håb og

drømme møder et skolesystem, der har smidt håndklædet i ringen og så at sige vender den anden kind til.

Lotte Hedegaard-Sørensen præsenterer i en praksisrettet bog på 164 sider et bud på en vej frem for specialpædagogikken set i relation til skolelivet. Bogen bugner med gode og illustrative praksisfortællinger, fordi metoden "hverken teknificerer eller objektiviserer barnet" (s. 116). Ligesom at hendes forskning bidrog med denne metode som udviklingsgreb de steder hvori hun forskede. Med Söder (1999) definerer forfatteren "Inkluderende specialpædagogik som en særlig åben og forudsætningsløs professionel tilgang, hvor samspillet mellem individer og omverden udforskes og undersøges. Herigennem peges også på bogens centrale begreber procesdidaktik og situeret professionalismisme. Hun maner samtidig via disse begreber til en slags situativ ydmyghed og lokal ambitiøsitet, når udefrakommende forskere, PPR og andre aktører besøger landets skoler mhp. kvalificering af disses praksis. Gæsterne må orientere sig efter en situativ indstilling til skolens lokale faglige samt sociale og værdibaserede kultur.

Skal 'inklusion' som bestræbelse, politisk projekt, humanistisk grundindstilling lykkedes, må der skabes rum og rammer for at lærere drøfter, udforsker og udvikler egen praksis i denne retning. Dette kræver at læreren støttes i grundlæggende tre kompetenceområder: en inklusionskompetence (jf. undervisningsdifferentieringstankerne), en specialpædagogisk kompetence (elever i komplicerede lærings-situationer) og en specialiseret kompetence (viden om diagnoser og kompensatoriske tilrettelæggelser) (s. 136).

Disse kompetenceområder opstår ud af hendes komparative forskning, hvor hun har gæstet tre institutionelle meget forskellige rum. Folkeskolen hvor den såkaldte 'fokuselev' forbliver i klassen med ekstra støtte; en dissideret specialskole alene med såkaldte 'fokuselever' og endelig en friskole. Forskningen illustrerer nogle brud på forforståelser mellem de såkaldte diagnoser og forventede adfærd samt de strukturelle fordele og ulemper de enkelte steder produ-

cerede. F.eks. overrasker friskolen i den af forskeren kodede ustrukturerede struktur, ved faktisk at formå, at være en af de lokaliteter, hvor der blev taget afsæt i den såkaldte 'fokuselevs behov. 'Inklusionen' nåede så at sige længst her. På denne vis understøtter forfatteren sin pointe om, at der må skabes tid, rum og mulighed for at bruge praksisfortællingen som en helt særlig ramme for at muliggøre at lærere faktisk ser deres praksis for herigennem at forstå konstitueringen af den mhp. kvalificering og justering.

Som læser undres jeg over bogens centrale begreber. Som både folkeskolelærer og lektor i en professionshøjskole, ser jeg didaktikken per se rumme kompleksiteten i øjeblikket. Dvs. jeg bliver betænkelig vedr. brugen af begreber som jeg mener i forvejen eksisterer konstruktivt i verdenen. Både procesdidaktik og situeret professionalismisme er for mig sådan slags begreber. Kan man tænke didaktik uden at rumme processen? Kan man være professionel uden at have netop et situeret afsæt? Lotte Hedegaard-Sørensen gennemgår respektfuldt sin begrebshorisont og med referencer til Uljens (1993) der understøtter didaktik-begrebet som reflekteret rutine. Jeg forbliver dog u-overbevist om nødvendigheden af den dobbeltkonfekt, som jeg mener, der her indføres.

Trods denne lille tvist, anser jeg Lotte Hedegaard-Sørensens projekt som en bannerføring for netop didaktikken og den professionalisering, der leder til, at lærere forstår, skaber og (udvikl)er deres praksis med en sådan gavn at skellet mellem de såkaldte 'fokuselever' og andre elever nivelleres produktivt. Dette kommer ikke af intention eller velvilje alene, fremhæver forfatter; heri er jeg betragtelig enig.